

Til akkrediterte organ
Iht. mottakerliste

Saksbehandler: Øyvind Olsen
Telefon: 48263374
Seksjon: Tilsynsseksjonen
Vår referanse: 15/8381
Deres referanse:
Vår dato: 01.07.2015
Deres dato:

Att:

EKSTRAUTSTYR OG FREMTIDIG KONFIGURASJON VED UTSTEDELSE AV ANLEGGSSERTIFIKAT

Bakgrunn

I november 2013 gjennomførte Fiskeridirektoratet inspeksjon på en av daværende Mainstreams lokaliteter i Nordland. Det ble da gitt avvik på at den beskrevne konfigurasjon i anleggssertifikatet ikke inneholdt fôrsprede som var i bruk på lokaliteten. Selv om saken ble avsluttet opp mot oppdretter, ble det fra Akvaplan Nivas side bedt om en avklaring i forhold til hvordan inspeksjonsorgan, i forbindelse med utstedelse av anleggssertifikat, skulle forholde seg til bestemmelsene om ekstrautstyr og konfigurasjon i «forskrift om teknisk standard for flytende akvakulturanlegg» (NYTEK-forskriften).

Underveis er det gitt tilbakemelding/informasjon til Akvaplan Niva fra Fiskeridirektoratets tilsynsseksjon både, muntlig og på mail, med eksempler på hva som er å betrakte som ekstrautstyr ut fra Fiskeridirektoratets tolkning av NYTEK-forskriften. Det har imidlertid hele tiden vært forutsatt at det skulle komme en mer formell «avklaring» rundt dette forholdet. På grunn av begrenset kapasitet samt prioritering av andre arbeidsoppgaver, har ikke dette vært mulig før nå.

Definisjon av ekstrautstyr

Ekstrautstyr til bruk i forbindelse med merdbasert oppdrett av fisk omfatter svært mange forskjellige typer utstyr. Utviklingen på dette området er betydelig. Det kommer hele tiden nytt utstyr eller nye versjoner av eksisterende produkter. Forsøk på å skulle liste opp alle typer ekstrautstyr, vi i beste fall resultere i et øyeblikksbilde som sannsynligvis vil være mangelfullt i utgangspunktet, i alle fall etter kort tid.

NYTEK-forskriften definerer i § 5. *Definisjoner, bokstav b)* ekstrautstyr på følgende måte:

b) ekstrautstyr: teknisk utstyr, fastmontert eller flyttbart, som brukes til å utføre operasjoner på et akvakulturanlegg, hvor svikt eller mangler ved utstyret kan føre til rømming.

Det sentrale elementet i definisjonen er at ekstrautstyret skal kunne føre til rømming. Å på forhånd skulle definere hvorvidt en spesiell type ekstrautstyr kan representere rømmingsfare kan være krevende. Fiskeridirektoratet er kjent med at definisjon av ekstrautstyr i forskriften kan gi grunnlag for ulik forståelse av hva som er ekstrautstyr. Blandt annet er det blitt diskutert hvorvidt bruken av utstyret skal tas med for å vurdere rømmingspotensialet.

I NYTEK-forskriftens § 21 er det satt krav til at det skal leveres brukerhåndbok sammen med ekstrautstyr som minimum beskriver montering, drift og vedlikehold. Historikken knyttet til rømmingshendelser inneholder eksempler på at forholdsvis «uskyldig» utstyr, under gitte forutsetninger, har ført til betydelige rømminger av fisk.

Erfaringene vi har gjort oss viser også at bruk av noen typer ekstrautstyr krever at det gjøres tilpassinger/endringer på andre typer utstyr eller hovedkomponenter. Montering og ikke minst bruk (drift, vedlikehold) av ekstrautstyr i og/eller i umiddelbar nærhet av not/flytekrage har i mange rømmingssaker vært et svært sentralt tema. Hovedformålet med NYTEK-forskriften er å forhindre rømming. Å ikke skulle ta hensyn til en så viktig faktor som påvirker rømming, ville være i strid med forskriftens formål.

På denne bakgrunn mener Fiskeridirektoratet at alt ekstrautstyr som brukes inne i not, og eller i umiddelbar nærhet til not/flytekrage er å betrakte som ekstrautstyr etter NYTEK-forskriften.

Anleggssertifikat, nåværende- eller fremtidig konfigurasjon og ekstrautstyr.

Anleggssertifikatet skal beskrive det flytende akvakulturanleggets sammensetning av hovedkomponenter og ekstrautstyr (konfigurasjon). Beskrivelsen av denne sammensetningen kan enten ta utgangspunkt i eksisterende- (på inspeksjonstidspunktet) eller fremtidig (planlagt) konfigurasjon. For å kunne gjøre endringer på lokaliteten, uten å hente inn nytt anleggssertifikat, er det en forutsetning at endringen er beskrevet i anleggssertifikatets fremtidige (godkjente) konfigurasjon.

Når det gjelder hovedkomponenter som for eksempel nøter og flytekrager er de registrert i anleggssertifikatet med en typebeskrivelse. Dette muliggjør at hovedkomponent av samme type kan legges til eller byttes innenfor beskrevet konfigurasjon i anleggssertifikatet. Disse endringene gjennomføres uten etterfølgende kontroll av inspeksjonsorgan, men under forutsetning at

komponentene tilfredsstill standardens krav og at montering skjer i henhold til komponentens brukerhåndbok.

Bruken av ekstrautstyr ute på lokalitetene kan variere, for eksempel etter årstid og/eller størrelse på fisken. Det er for eksempel slik at bruk av lys kan være vanlig i vintermånedene, mens veierammer benyttes når fisken har kommet over en viss størrelse.

NYTEK-forskriften åpner i § 27 for at man i anleggssertifikatet kan oppgi fremtidig konfigurasjon. Årsaken til dette er at det ikke skal være nødvendig for oppdretteren å innhente nytt anleggssertifikat ved bytte av samme type utstyr, eller når årstid, fiskestørrelse og/eller andre driftstekniske forhold fordrer bruk av en spesiell type utstyr. Dersom bruk av dette utstyret er vurdert, tatt med og beskrevet i anleggssertifikatet, kan oppdretteren ta utstyret i bruk uten å bli påført ekstra utgifter som nytt anleggssertifikat vil representere.

NYTEK-forskriften bestemmer i § 25 at anleggssertifikat ikke kan utstedes før det er gjennomført en fysisk inspeksjon og verifisert forsvarlig teknisk stand og forsvarlig montering av ekstrautstyr. Dette forhindrer ikke at anleggssertifikatet kan beskrive ekstrautstyr som ikke er fysisk kontrollert av inspeksjonsorganet. Bestemmelsen i § 25 har til hensikt at det før sertifikatutstedelse skal gjennomføre en fysisk kontroll av det flytende akvakulturanlegget slik det da fremstår. Dersom innmontering av ekstrautstyr som er beskrevet i anleggssertifikatet skulle medføre en kontrollplikt fra inspeksjonsorganet, ville det ikke hatt noen hensikt med adgang til å beskrive fremtidig konfigurasjon. Fiskeridirektoratet forutsetter at selve monteringen gjøres i samsvar med beskrivelser i produktets brukerhåndbok.

Muligheten til å beskrive fremtidig konfigurasjon i anleggssertifikatet kan by på utfordringer i forhold til å planlegge bruken av utstyr i sertifikatets gyldighetsperiode. Dersom man kommer i en slik situasjon at man ønsker å ta i bruk ekstrautstyr som ikke er beskrevet i eksisterende anleggssertifikats konfigurasjon, må nytt sertifikat innhentes. Inspeksjonsorganet er da forpliktet til bl.a. å gjennomføre fysisk inspeksjon som beskrevet i forskriftens § 25.

Konklusjon

Med bakgrunn i de nevnte forhold legger Fiskeridirektoratet til grunnfølgende:

1. Montering av ekstrautstyr som er beskrevet i anleggssertifikatets fremtidige konfigurasjon utløser ingen selvstendig inspeksjonsplikt fra utsteder av anleggssertifikat.
2. Ekstrautstyr som har potensiale for rømming ved å påføre andre komponenter skade skal inkluderes i anleggssertifikatet.

3. Anleggssertifikatet begrenser oppdretterens bruk av ekstrautstyr. Dette fremgår også klart av NYTEK-forskriftens § 28, annet ledd, som sier at:

Ved endringer av akvakulturanlegget utover den beskrevne konfigurasjonen, kan den endrede delen av anlegget ikke tas i bruk før nytt anleggssertifikat er innhentet etter § 24 og § 25.

Med hilsen

Henrik Hareide
seksjonssjef

Øyvind Olsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Akvaplan-Niva AS	Hjalmar Johansens gate 14	9007	TROMSØ

Kopi til:

Multiconsult AS	Postboks 265 Skøyen	0276	OSLO
Norsk Akkreditering	Postboks 170	2027	KJELLER
Noomas Sertifisering AS	Repslagergaten 17	5033	BERGEN
Akvasafe AS	Hjellestadveien 313	5259	HJELLESTAD
Roli Certification AS	Postboks 60	5447	MOSTERHAMN
Aquastructures AS		7013	TRONDHEIM
Havbrukstjenesten AS	Siholmen	7260	SISTRANDA